

Лист Прелата (жовтень 2009)

Прелат роздумує над цінністю освячення нашої праці і, в контексті сучасної глобальної кризи, закликає нас "очищати нашу віру, плекати надію та зростати у милосерді."

10.10.2009

Мої дорогі діти: нехай Ісус береже для мене моїх дочок та синів!

Завтра, 2 жовтня, ми вознесемо Господу нашу хвалу за чергову

річницю заснування Opus Dei. А за чотири дні, 6 жовтня, святкуватимемо сьому річницю канонізації нашого Засновника. Ці дві дати так близькі, що, я думаю, було б добре роздумувати над тим, що Іван Павло II називав “надприродною інтуїцією”[1] нашого Засновника — цінність освячення звичайної праці у самому серці світу, потребу, використовуючи щоденні події, відповідати Богові на його постійний заклик до зустрічі, якої Він прагне з кожним із нас. Ми чудово розуміємо, як наш Отець “божеволів від любові” під час глибоких роздумів над словами, які Бог сказав через пророка: “*ти - мій*”. [2]

Ми знаємо, що праця, ця універсальна та необхідна реальність, яка супроводжує земне життя чоловіків та жінок, є засобом забезпечення наших

особистих та родинних потреб, зв'язком у спілкуванні з іншими та можливістю нашого особистого вдосконалення. “Для християн ці горизонти розширюються ще більше. Тому що праця є участю в творчій справі Бога. Коли він створив людину та благословив її, він сказав: *“Будьте плідні й множтеся і наповняйте землю та підпорядковуйте її собі; пануйте над рибою морською, над птаством небесним і над усяким звіром, що рухається по землі”* (Бут 1:28) До того ж, в руках Христа праця стала для нас спасінням та відкупленням. Не просто звичним тлом, на якому спливає життя людини, але засобом та дорогою святості. Це те, що має бути освячене, і те, що освячує.”[3]

Під час канонізації нашого Засновника Іван Павло II яскраво виразив це вчення через причину

створення людини: *Узяв Господь Бог чоловіка й осадив його в Едемському саді порати його й доглядати його.*[4] “Книга Буття, - сказав Святий Отець, - нагадує нам, що Творець довірив людині землю, щоб “порати й доглядати”. Вірні, діючи в різноманітних умовах сучасного світу, сприяють здійсненню цього божественного плану. Праця та інша діяльність, які виконуються за допомогою благодаті, перетворюються на засіб щоденного освячення.”[5]

На церемонії беатифікації 17 травня 1992 р. Римський Понтифік сказав, що св.Хосемарія “безустанно проповідував всезагальне покликання до святості та апостольства. Христос кличе кожного стати святим у щоденних обставинах життя. Отже, праця є засобом особистої святості та апостольства, коли вона здійснюється у єднанні з

Ісусом Христом, завдяки тому що Син Божий у Воплоченні цілковито з'єднав себе з людиною та усім створінням.”[6]

Наголошення, вкотре, цього наріжного каменю духа *Opus Dei* не є простим повторенням, це допомагає нам заглиблюватися у його безмежне духовне багатство та втілювати його в життя з більшою відданістю, розраховуючи на Божу поміч та заступництво нашого Отця. Як часто підкреслював св.Хосемарія, оскільки завжди є люди, які виконують професійну роботу, мають бути люди, які, будучи натхнені цим духом, покажуть своїм друзям та колегам можливість досягнення християнської досконалості — святості, через освячення їхніх професійних занять, співпрацюючи з Богом у вдосконаленні створіння та

співпрацюючи з Христом у
наближенні його спасительної
праці до здійснення.

Вслухаймося в те, що говорить
нам св. Хосемарія: “Ми - звичайні
християни, занурені у кровообіг
суспільства, від яких наш Господь
вимагає святості та апостольства у
самому вирі нашої професійного
життя, щоб, освячуючи нашу
працю, освячуючи нас самих
через роботу, ми в такий спосіб
допомагали іншим так само
освячувати себе. Не сумнівайтесь,
що саме там Бог чекає на нас, зі
всією любов'ю Батька й Друга. Не
забувайте також, що якісно та
відповідально виконуючи свою
роботу, ви не тільки забезпечуєте
себе фінансово, але також
безпосередньо сприяєте розвитку
суспільства, полегшуєте тягар
інших та підтримуєте безліч
місцевих і міжнародних проектів,
спрямованих на добробут осіб та

країн, що перебувають у менш сприятливих умовах.”[7]

Чи ми дійсно стурбовані людьми навколо нас? Чи є в нашому серці апостольська ревність?

Професійна праця та породжені нею відносини створюють особливе поле для прояву отриманого у хрещенні загального священства. Не забуваймо про це у цей священичій рік!

Слова нашого Отця переконливо звучать у сьогоднішній, позначеному в багатьох країнах глибокою фінансовою кризою та кризою на ринку праці. Водночас вони нагадують нам про вжиткову природу праці в усіх її проявах. Він навчав нас: “земні блага не є чимсь поганим, але вони паплюжаться й знецінюються, якщо людина починає ставитися до них як до ідолів, поклонятися

їм. І навпаки, вони підносяться до шляхетної гідності, якщо стають інструментами добра, справедливості та християнських справ милосердя. Ми не повинні прагнути, наче скорбів, матеріальних речей. Наш скорб тут, у яслах. Нашим скорбом є Христос, і вся наша любов та всі наші прагнення мають бути спрямовані на нього, *“бо де твій скорб, там буде і твоє серце”* (Мт 6:21).”[8]

Ставлення до професійної праці як до самоцінної, а не як до засобу досягнення основної мети людського життя — єднання з Богом і через Бога з іншими людьми, призводить до занепаду самої сутності праці та втрати її найбільшої цінності. Так ми ризикуємо перетворити її на діяльність, що веде нас до зарозумілості, коли творіння заступає місце Бога. Виконана в

такий спосіб робота не стане участю в Христовій визвольній праці, яку він почав роками свого теслярства в Назареті та довершив на Хресті, віддавши своє життя за спасіння людства.

Нещодавно Бенедикт XVI говорив про це в своїй енцикліці *Caritas in veritate*, де він представив соціальну доктрину Церкви в сучасному контексті глобалізованого суспільства. Зазначивши, що за сучасних обставин “найважливішим багатством, що належить охороняти та цінувати, є людина, людська особистість у своїй цілісності”[9], Папа далі наголошує, вслід за Другим Ватиканським Собором, що “людина є джерелом, центром та метою усього економічного та соціального життя.”[10] Таким чином, поставивши у центр сучасних дискусій людську

особистість, створену за образом та подобою Божою і піднесену Христом до гідності богосинівства, Святий Отець проголосив свою принципову опозицію до детермінізму, просякнувшого багато сучасних політичних, економічних та соціальних концепцій.

Водночас Папа вказує на приховану в суспільстві енергію змін, що уможливлює правильне розуміння свободи, яка є свободою, твердо вкоріненою в істині. Звертаючись до теми розвитку людини, він пише: “насправді самих інституцій недостатньо, бо цілісний розвиток людини є, перш за все, покликанням, і тому він пов'язаний із вільним прийняттям відповідальності в солідарності з усіма іншими. Більше того, такий розвиток вимагає надзвичайного бачення

особистості, він вимагає Бога, інакше або відкидається сама можливість розвитку, або це завдання покладається виключно на саму людину, зарозумілу й переконану в спроможності спастися власними зусиллями, що призводить врешті-решт до пропаганди розвитку в його найбільш дегуманізований формі.”[11]

Криза на кшталт теперішньої, наслідки якої безпосередньо впливають на багатьох людей, породжує подвійну небезпеку: з одного боку, наївну довіру, що усі проблеми можливо розв'язати виключно за допомогою технічних рішень, а з іншого боку, песимізм та розпач, ніби все що сталося, є наслідком невідворотності дії економічних законів.

Обидві позиції є хибними і небезпечними. Людина віри повинна скористатися з ситуації, що склалася, задля власного поступу у практикуванні християнських чеснот, позбуваючись духу відчуженості, очищаючи свої наміри, зрікаючись надмірних речей та дбаючи про інші малі справи. Адже ми знаємо, що ми завжди в руках нашого Бога Отця, і що Боже Провидіння допускає нам терпіння, для того щоб ми навчилися знаходити добро навіть серед лиха: Бог торує прямий шлях навіть серед звивистих доріг. Ми живемо в часі, сприятливому для очищення нашої віри, для плекання надії, для зростання у милосерді і для виконання нашої праці, якою б вона не була, з професійною досконалістю, з правильними намірами, жертвуючи їй, щоб суспільство могло віднайти

справжній сенс відповідальності та солідарності. Чи молимося ми за вирішення такої серйозної проблеми як безробіття?

До того ж, скрутні обставини здатні пробудити приховані в кожній людині ресурси. Серед найважливіших рекомендацій останньої енцикліки — заклик, не розділяючи проявів обох чеснот, очищати справедливість милосердям. Сьогодні серйозним викликом, каже Папа, “є демонстрування в поведінці та мисленні окрім дотримання таких традиційних принципів соціальної етики як прозорість, чесність і відповідальність, та незгоди з їхнім знеціненням, також можливості і конечності слідування принципу безоплатності та логіки дару як прояву братерства й солідарності в регулярній економічній

діяльності. Цього вимагають як милосердя, так і істина.”[12]

Згадую науку, поширювану св. Хосемарією через його твори та зустрічі з вельми різними людьми. Він звертався до слухавших його проповідь:

“Будьте певні, що самої лише справедливості ніколи не буде достатньо для вирішення проблем людськості. Не дивуйтеся, що коли діє лише справедливість, це дратує людей. Гідність людини, сина Божого, вимагає набагато більше. Справедливість має бути просякнута милосердям та бути сполученою з ним, бо милосердя звеличує та обожнює все: *“Бог є Любов”* (1 Ів 14:16). В усьому, що ми ми робимо, нашим мотивом має бути Любов Божа, яка полегшує нам любити ближнього і очищує та підносить всі види земної любові до найвищого ступеню.”[13] Іншого разу,

відповідаючи на запитання щодо чесноти, яку перш за все мають розвивати бізнесмени, він негайно відповів: “милосердя, тому що лише справедливості недостатньо...Завжди стався до людей справедливо та дозволь своєму серцю хоч трохи керувати тобою... Роби задля інших те, що можеш. І, вкупі зі справедливістю, практикуй милосердя. Справедливість занадто суха, залишаючи без води багато полей.”[14]

Велика любов до справедливості, завжди сполучена з милосердям, разом із належною кожній людині професійною підготовкою - це християнська зброя, якої потребуємо, щоб результативно вирішувати суспільні завдання. “Ви повинні робити в надприродний спосіб те, що ви робите в спосіб звичайний”, - радив св. Хосемарія, - а тоді

передати всім людям Землі цю ревність до милосердя, братерства, розуміння, любові, християнського духу.”[15]

Протидійте доктринам, які пропонують хибні, винятково матеріалістичні рішення суспільних проблем: “щоб розв'язати усі людські конфлікти ми всі потребуємо християнської справедливості та милосердя.”[16]

Цей підхід не звільняє християн, а особливо наділених публічною або суспільною відповідальністю, від належних зусиль до пізнання законів економіки. “Милосердя не заперечує знання”, - говорить Бенедикт XVI, - “але радше вимагає, заохочує та надихає його зсередини. Знання не є роботою чистого розуму. Хоча знання й може бути зведене до обрахунків та дослідів, але якщо знання прагне стати мудрістю, здатною спрямовувати людину від його

первопочатків і до фінального завершення, воно має бути “приправлене сіллю” милосердя. Вчинки без знання сліпі, але й знання без любові неплідне. Справді, “особа, натхнена справжнім милосердям, вміло працює задля відкриття причини страждань, пошуку засобів їх подолання та рішучої перемоги над ними” (Павло VI, Енцикліка *Populorum Progressio*, 75)."[17]

Стараймося глибше осягнути цю науку Церкви, поширювати її та робити її частиною нашого способу мислення та щоденного життя.

Як завжди, я прошу вас єднатися зі мною в моїх намірах і, звичайно, на першому місці — молитва за Папу та усіх, хто допомагає йому. Зараз, крім того, в Римі відбувається особлива сесія Синоду Єпископів, присвячена

африканському континенту.
Звернімося ж до Святого Духа та до заступництва св. Хосемарії, просячи щоб Бог просвітив єпископів, що будуть з Папою, та обдарував їхні збори великими духовними плодами.

Цього місяця є ще декілька дат з історії Справи, які я залишив поза увагою. Але я конче потребую, щоб усі ми зростали в нашій завзятості до пізнання різних моментів життя св.Хосемарії. Його старанність у піклуванні того, що небеса поклали у його руки, спонукало його стати вірним слугою Бога, Церкви (включаючи її маленьку частинку, *Opus Dei*), його дочок і синів та всіх людей, навіть тих, хто не розумів його. Дуже важливо, щоб ми наслідували його.

Зі всією моєю любов'ю,
благословляю вас

Ваш Отець

+ Хав'єр

Рим, 1 жовтня 2009 р.

1. Пор. Іван Павло II, Проповідь на
беатифікацію Засновника Opus
Dei, 17 травня 1992.

2. Іс 43:1.

3. Св. Хосемарія, Христос
проходить поруч, 47.

4. Бут 2:15.

5. Іван Павло II, Проповідь на
канонізацію Засновника Opus Dei,
6 жовтня 2002.

6. Іван Павло II, Проповідь на
беатифікацію Засновника Opus
Dei, 17 травня 1992.

7. Св. Хосемарія, Друзі Божі, 120.

8. Св. Хосемарія, Христос проходить поруч, 35.

9. Бенедикт XVI, Енцикліка *Caritas in veritate*, 29 червня 2009, 25.

10. Там же. Пор. Пастирська конституція *Gaudium et spes*, 63.

11. Бенедикт XVI, Енцикліка *Caritas in veritate*, 29 червня 2009, 11

12. Там же., 36.

13. Св. Хосемарія, Друзі Божі, 172.

14. Св. Хосемарія, Нотатки, зроблені на сімейних зустрічах, 27 листопада 1972.

15. Св. Хосемарія, Нотатки, зроблені на сімейних зустрічах, 2 червня 1974.

16. Св. Хосемарія, Нотатки, зроблені на сімейних зустрічах, 14 квітня 1974.

17. Бенедикт XVI, Енцикліка
Caritas in veritate, 29 червня 2009,
30.

pdf | document generated
automatically from [https://
dev.opusdei.org/uk-ua/article/list-
prelata-zhovten-2009/](https://dev.opusdei.org/uk-ua/article/list-prelata-zhovten-2009/) (09.08.2025)